

ΑΡΧΑΙΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1^η

1. **Η συγγένεια ανάμεσα στην αρχαία και τη νέα ελληνική.**
 - Μάθε τη σημασία των λέξεων ή φράσεων, σελ 8
2. **Η καταγωγή του ελληνικού αλφαβήτου και οι διάλεκτοι της αρχαίας ελληνικής.**
 - Διάβασε για την εξέλιξη της γλώσσας μας, σελ 10-11
3. Διάβασε τις ασκήσεις 1 και 2 σελ 12

ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η

1. **Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 14 (Η εκπαίδευση των παιδιών στην Αρχαία Αθήνα)**
 - Απάντηση στις ερωτήσεις 1 και 2, σελ 16
2. **Μάθε για τον τρόπο γραφής των αρχαίων Ελλήνων,** σελ 16
 - μεγαλογράμματα, μικρογράμματα
 - από τα δεξιά προς τα αριστερά
 - βουστροφηδόν
 - από τα αριστερά προς τα δεξιά
3. **Φθόγγοι και γράμματα, σελ 18**
 - Να ξέρεις ποια φωνήεντα είναι μακρόχρονα, βραχύχρονα ή δίχρονα, σελ 18
 - Να ξέρεις ποιά είναι τα άφωνα, τα ημίφωνα και ποιά τα διπλά σύμφωνα, σελ 19
 - Να ξέρεις ποιοί είναι οι κύριοι και ποιοί οι καταχρηστικοί δίφθογγοι, σελ 19

ΕΝΟΤΗΤΑ 3^η

1. **Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 20 (Επαγγέλματα των αρχαίων)**
 - Απάντηση στις ερωτήσεις 1 και 2, σελ 21
2. **Παραγωγή και σύνθεση λέξεων,** σελ 22, 23
 - Να ξέρεις ποιές λέξεις είναι οι :
πρωτότυπες - παράγωγες - σύνθετες - ριζικές
3. **Τόνοι και πνεύματα,** σελ 24
 - Να μάθεις καλά τους βασικούς κανόνες τονισμού.
4. **Μέρη του λόγου,** σελ 25
 - Να ξέρεις ποιά από τα μέρη του λόγου είναι : - κλιτά - άκλιτα
5. **Τις ασκήσεις** 1 και 2, σελ 23 1 και 2, σελ 27

ΕΝΟΤΗΤΑ 4^η

1. **Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 28 (Ένα ταξίδι επιστημονικής φαντασίας)**
 - Απάντηση στις ερωτήσεις 1 και 2, σελ 29
2. **Μάθε τη σημασία των λέξεων:** *φωνητός, αντιφωνῶ, αναφωνῶ, διαφωνῶ, συμφωνῶ*, σελ 30
(διαβάζεις πολύ καλά το Λεξιλογικό πίνακα ⇒ συνώνυμα, αντώνυμα, παραγωγή λέξεων)
3. **Παραγωγή ουσιαστικών,** σελ 31
 - Να ξέρεις ποιά ουσιαστικά είναι τα : -Υποκοριστικά - περιεκτικά - τοπικά
4. **Να μάθεις πώς κλίνεται το άρθρο και στα τρία γένη,** σελ 32
5. **Β' κλίση ουσιαστικών, καταλήξεις,** σελ 33
 - Διάβασε καλά τις παρατηρήσεις για τα δευτερόκλιτα ουσιαστικά, ώστε να μπορείς να τονίζεις σωστά τις λέξεις, σελ 33
6. **Να ξέρεις καλά την κλίση της προσωπικής αντωνυμίας,** σελ 35
7. **Τις ασκήσεις** 2, σελ 30 1, σελ 31 1, σελ 34 2, σελ 35
 - * **SOS** -η β' κλίση ουσιαστικών -η κλίση προσωπικής αντωνυμίας

ΕΝΟΤΗΤΑ 5^η

1. **Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 36 (Ο πλούτος της Αττικής γης)**
-Απάντηση στις ερωτήσεις 1, 2 και 3, σελ 38
2. **Μάθε τη σημασία των λέξεων:**
ἐγγαῖος, ἐπίγειος, μεσόγειος, ὑδρόγειος, ἰσόγειος, ὑπέργειος, σελ 39
(Διαβάζεις όλο το Λεξιλογικό Πίνακα)
3. **Παραγωγή ουσιαστικών, σελ 40**
Να ξέρεις ποιά ουσιαστικά είναι τα :
-παρώνυμα
-εθνικά
-πατρωνυμικά
-γονεωνυμικά
4. **Να ξέρεις πολύ καλά πώς κλίνεται το ρήμα *εἰμί*, στην οριστική ενεστώτα, σελ 41**
5. **Να ξέρεις πολύ καλά πώς κλίνεται η οριστική ενεστώτα και μέλλοντα των βαρύτονων ρημάτων στην ενεργητική φωνή, σελ 42**
6. **Τις ασκήσεις** 1, σελ 39 4, σελ 41 1, 4, 5, σελ 43
*** SOS** - η οριστική ενεστώτα του ρήματος *εἰμί*
- η οριστική ενεστώτα και μέλλοντα των βαρύτονων ρημάτων της ενεργητικής φωνής.

ΕΝΟΤΗΤΑ 6^η

1. **Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 44 (Η ομορφιά δεν είναι το παν)**
-Απάντηση στις ερωτήσεις 1, 2, 3 και 4, σελ 46
2. **Μάθε τη σημασία των λέξεων:** *πῶμα, πόμα, πόσιμος, κατάποσις, πρόποσις, συμπόσιον, ἄμπωτις, οἶνοποσία, ἡδύποτος,* σελ 47 (Λεξιλογικός Πίνακας)
3. **Παραγωγή ουσιαστικών, σελ 48**
Μάθε ποιά ουσιαστικά δηλώνουν :
-πρόσωπο που ενεργεί
-ενέργεια, κατάσταση
-αποτέλεσμα ενέργειας
(προσπάθησε να θυμάσαι τις καταλήξεις κάθε κατηγορίας)
4. **Α' κλίση ουσιαστικών, καταλήξεις, σελ 50**
-Να διαβάσεις καλά τις παρατηρήσεις για τα πρωτόκλιτα ουσιαστικά, ώστε να μπορείς να τονίζεις σωστά τις λέξεις, σελ 51
5. **Τις ασκήσεις** 2, σελ 47 1, 2, σελ 49 1, 4, σελ 51
SOS -η α' κλίση ουσιαστικών

ΕΝΟΤΗΤΑ 7^η

1. **Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 52 (Η λύση του γόρδιου δεσμού)**
-Απάντηση στις ερωτήσεις 1 και 3, σελ 54
2. **Μάθε τη σημασία των λέξεων:**
διαζεύγνυμι, σύζυξ, ἄζυξ, ζευῖς, ζευῖγμα, ζευγος, ζυγὼ-ῶ, διάζευξις, σύζευξις, συζυγής, συζυγία, ὁμόζυξ, ζευγαρωτός, διαζύγιο, σύζευγμα, συζυγικός (Λεξιλογικός Πίνακας) σελ 54
3. **Παραγωγή ουσιαστικών, σελ 56**
Να ξέρεις ποιά ουσιαστικά δηλώνουν :
-ὄργανο ή μέσο
-τόπο
Δες πολύ καλά τις καταλήξεις... και τις ασκήσεις 1-3 σελ. 56
4. **Να ξέρεις πώς σχηματίζεται η οριστική παρατατικού του ρήματος *εἰμί*, σελ 57**
5. **Να ξέρεις πολύ καλά πώς σχηματίζεται η οριστική παρατατικού και αορίστου των βαρύτονων ρημάτων στην ενεργητική φωνή, σελ 58 αύξηση ιστορικών χρόνων σελ 57**
6. **Τις ασκήσεις** 1 και 3, σελ 55 1 και 2, σελ 56 4 και 5, σελ 59
SOS - η οριστική παρατατικού του ρήματος *εἰμί*
- η οριστική παρατατικού και αορίστου ενεργητικής φωνής των βαρύτονων ρημάτων

ENOTHTA 8^η

1. **Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 60 (Ένα μοιραίο λάθος)**
-Απάντηση στις ερωτήσεις 1 και 2, σελ 62
2. **Μάθε τη σημασία των λέξεων:** *ἐλευθερώ-ω, ἐλευθέρωσις, ἐλευθερωτής, ἐλευθέριος, ἀπελεύθερος, φιλελεύθερος, ἐλευθερόφρων*, σελ 63 (**Λεξιλογικός Πίνακας**)
3. **Καταλήξεις ουσιαστικών, που παράγονται από επίθετα**, σελ 64
-ανάγνωση του πίνακα στη σελ 64
4. **Επίθετα της Β' κλίσης**, σελ 65
- Μάθε πολύ καλά τα χαρακτηριστικά των δευτερόκλιτων επιθέτων, καθώς και τις παρατηρήσεις του βιβλίου γι'αυτά.
5. **Μάθε πολύ καλά πώς κλίνεται η δεικτική αντωνυμία:**
οὗτος, αὕτη, τοῦτο, σελ 66
6. **Τις ασκήσεις** 2 και 4, σελ 63 1, σελ 64 1 και 4, σελ 67
SOS - τα δευτερόκλιτα επίθετα - η δεικτική αντωνυμία

ENOTHTA 9^η

- 1. Μετάφραση και κατανόηση κειμένου**, σελ 68 (**Ανυπέρβλητα πρότυπα**)
-Απάντηση στις ερωτήσεις 1 και 2, σελ 70
- 2. Μάθε τη σημασία των λέξεων** : *πάτριος, πατριά, πατῶος, πατριώτης, πατροκτόνος, πατριάρχης, ἀπάτωρ, φιλόπατρις, ἄπατρις, ὁμοπάτριος*, σελ 71 (**Λεξιλογικός Πίνακας**)
- 3. Να μάθεις πολύ καλά πώς σχηματίζεται η οριστική παρακειμένου και υπερσυντελικού των βαρύτονων ρημάτων, στην ενεργητική φωνή**, σελ 74, **ο αναδιπλασιασμός και τα είδη του** σελ 73
- 4. Τις ασκήσεις** 1, σελ 71 1 και 4, σελ 75
SOS - η οριστική παρακειμένου και υπερσυντελικού ενεργητικής φωνής, των βαρύτονων ρημάτων.

ENOTHTA 10^n

1. **Μετάφραση και κατανόηση του κειμένου, σελ 76 (Ο Σωκράτης για τη φιλία)**
-Απάντηση στις ερωτήσεις 1, 2 και 3, **σελ 77**
2. **Μάθε τη σημασία των λέξεων :** *κτητικός, κτήτωρ κτήσις, απόκτησις, κατάκτησις, επίκτησις, κτήμα, ἀκτήμων, τα κεκτημένα, κτηματαγορά, κτηματολόγιο,* σελ 78 **(Λεξιλογικός Πίνακας)**

ΠΡΟΣΟΧΗ!!! οι επαναληπτικές ενότητες είναι πολύ σημαντικές

- 3. Τις ασκήσεις** 2, σελ 78 1, 3 και 4, σελ 79 2, 4 και 7, σελ 80 8 και 9, σελ 81

ENOTHTA 11^η

1. **Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 82** (Η αγάπη του Αλέξανδρου για το Βουκεφάλα)
-Απάντηση στις ερωτήσεις 2, 3 και 4, σελ 84
2. **Μάθε τη σημασία των λέξεων:** *ύψιπολις, ἄπολις, πολιτεία, πολιτεύω, πολιτεύομαι, πολιτογραφώ, συμπολίτης, ἀντιπολίτευση, πολιτειακός, πολιτικοποίηση, ἀπολίτιστος, ἀπολιτικός,* σελ 84 (**Λεξιλογικός Πίνακας**)
3. **Βασικοί όροι μιας απλής πρότασης,** σελ 86
Μάθε ποιοι είναι οι βασικοί όροι μιας απλής πρότασης:
-υποκείμενο
-κατηγορημα

-Να ξέρεις πότε το κατηγορημα είναι μονολεκτικό και πότε περιφραστικό, σελ 87
4. **Υποκείμενο, αντικείμενο, κατηγορούμενο,** σελ 88
Να διαβάσεις καλά τις σημειώσεις σχετικά με το υποκείμενο, αντικείμενο, κατηγορούμενο, ώστε να μπορείς να τα διακρίνεις μέσα σε οποιαδήποτε πρόταση.
5. Τις ασκήσεις 2, σελ 85 1, σελ 86 1, σελ 88 3 και 7, σελ 89
SOS - το υποκείμενο, το αντικείμενο και το κατηγορούμενο.

ΕΝΟΤΗΤΑ 12^η

1. Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 90 (Αθήνα και Ατλαντίδα)

Απάντηση στις ερωτήσεις 1, 3 και 4, σελ 92

2. Μάθε τη σημασία των λέξεων: κράτος, κρατερός, κραταιός, έπικρατής, επικράτεια, άκρατής, έγκρατής, αύτοκράτωρ, κρατικός, κρατητήριο, κρατικοποιώ, σελ 92 (Λεξιλογικός Πίνακας)

3. Παραγωγή επιθέτων από ουσιαστικά, σελ 93

Να ξέρεις ποια επίθετα ανάλογα με τις καταλήξεις τους σημαίνουν :

- αυτόν που ανήκει σε εκείνο που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη, ή έχει σχέση με αυτό
- ύλη ή χρώμα
- τον κατάλληλο για εκείνο που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη

4. Γ' κλίση ουσιαστικών-καταλήξεις, σελ 94, 95, 96

-Να μπορείς να κατατάξεις τα ουσιαστικά σε κατηγορίες, λαμβάνοντας ως κριτήριο :

- α) τον χαρακτήρα του θέματος β) τον αριθμό των θεμάτων γ) την κατάληξη

5. Να ξέρεις τα είδη των προτάσεων, ως προς τους όρους τους.

-απλές - σύνθετες - ελλειπτικές - επαυξημένες

6. Τις ασκήσεις 1, σελ 93 2, σελ 94 1, 3 και 6, σελ 97

SOS - η γ' κλίση ουσιαστικών

ΕΝΟΤΗΤΑ 13^η

1. Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 98 (Δάμων και Φιντίας)

-Απάντηση στις ερωτήσεις 1, 2, 3 και 4, σελ 100

2. Μάθε τη σημασία των λέξεων: τυραννίζω, τυραννοποιός, τυραννίς, φιλοτύραννος, τυραννοκτόνος, σελ 100 (Λεξιλογικός Πίνακας)

3. Παραγωγή επιθέτων, σελ 101

Μάθε ποιά επίθετα ανάλογα με τις καταλήξεις τους σημαίνουν : -πλησμονή -χρόνο ή μέτρο

4. Απαρέμφατο και μετοχή, σελ 102, 103 και 104

-Οι καταλήξεις των απαρεμφάτων και των μετοχών των βαρύτονων ρημάτων στην ενεργητική φωνή, σελ 102, 103

-Μάθε πότε ένα απαρέμφατο είναι τελικό και πότε ειδικό (πως μεταφράζεται το καθένα) σελ 104

-Πότε μία μετοχή είναι επιθετική, πότε κατηγορηματική και πότε επιρρηματική (πως μεταφράζεται η καθεμιά) σελ 104

5. Τις ασκήσεις 1, σελ 100 1, σελ 101 2, 3 και 5, σελ 105

SOS - οι καταλήξεις απαρεμφάτων και μετοχών των βαρύτονων ρημάτων στην ενεργητική φωνή

- το ειδικό και τελικό απαρέμφατο
- η επιθετική, κατηγορηματική και επιρρηματική μετοχή

ΕΝΟΤΗΤΑ 14^η

1. Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 106 (Ένα άδικο παράπονο)

Απάντηση στις ερωτήσεις 1, 2 και 3, σελ 108

2. Μάθε τη σημασία των λέξεων αρχεύω, εξάρχω, αρχαίζω, αρχέγονος, αρχαιοπρεπής, εξάρχος, γενάρχης, σελ 108 (Λεξιλογικός Πίνακας)

3. Ρηματικά επίθετα σε -τος και -τέος, σελ 110

-Να ξέρεις ποιά επίθετα ονομάζονται ρηματικά και τι αυτά μπορεί να σημαίνουν.

4. Γ' κλίση ουσιαστικών, σελ 111

-Διάβασε προσεκτικά τις παρατηρήσεις για τα ακατάληκτα διπλόθεμα οδοντικόληκτα σε -ων και για τα καταληκτικά μονόθεμα οδοντικόληκτα σε -ας.

5. Να ξέρεις πώς σχηματίζεται η οριστική ενεστώτα και μέλλοντα, μέσης φωνής, των βαρύτονων ρημάτων, καθώς και η οριστική μέλλοντα του ρήματος είμι, σελ 111, 112

6. Τις ασκήσεις 1, σελ 109 4, σελ 110 1, 3, 4 και 7, σελ 113

SOS - η γ' κλίση ουσιαστικών

- η οριστική ενεστώτα και μέλλοντα των βαρύτονων ρημάτων, στη μέση φωνή
- η οριστική μέλλοντα του ρήματος είμι

ΕΝΟΤΗΤΑ 15^η

1. Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 114 (Η μεταμόρφωση του Λεύκιππου)

-Απάντηση στις ερωτήσεις 1, 2 και 3, σελ 116

2. Μάθε τη σημασία των λέξεων: φυή, έμφύω, φῦλον, αὐτοφυής, έμφύτευσις, εύφυής, ίδιοφυής, κατάφυτος, φύτρο, πυκνόφυτος (Λεξιλογικός Πίνακας) σελ 116

3. Να ξέρεις πολύ καλά πώς σχηματίζεται η οριστική παρατατικού και αορίστου των βαρύτονων ρημάτων, στη μέση φωνή, σελ 118

4. Τις ασκήσεις 2, 3, 4, 5 και 6, σελ 119

SOS η οριστική παρατατικού και αορίστου της μέσης φωνής, των βαρύτονων ρημάτων.

ΕΝΟΤΗΤΑ 16^η

1. Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 120 (Το θλιβερό τέλος ενός τυράννου)

-Απάντηση στις ερωτήσεις 2, 4 και 5, σελ 122

2. Μάθε τη σημασία των λέξεων: θαλασσής, θαλασουργῶ, θαλασσοδέρνω, θαλασσοπνίγομαι, λαοθάλασσα, ακροθαλασσιά, υποθαλάσσιος (Λεξιλογικός Πίνακας) σελ 122

3. Να ξέρεις καλά πώς σχηματίζεται η οριστική παρακειμένου και υπερσυντελικού μέσης φωνής, των βαρύτονων ρημάτων, σελ 123, 124

4. Τις ασκήσεις 3, σελ 122 1, 3 και 5, σελ 125

SOS - η οριστική παρακειμένου και υπερσυντελικού των βαρύτονων ρημάτων, στη μέση φωνή.

ΕΝΟΤΗΤΑ 17^η

1. Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 126 (Ένα διδακτικό παράδειγμα από τη φύση)

-Απάντηση στις ερωτήσεις 1 και 2, σελ 127

2. Μάθε τη σημασία των λέξεων : σαρκῶ, σαρκάζω, σαρκικός, σάρκινος, σαρκώδης, σαρκοβόρος, σαρκοφάγος, σαρκαστικός, κατάσαρκα (Λεξιλογικός Πίνακας) σελ 128

3. Παραγωγή επιρρημάτων, σελ 129

Να διακρίνεις ποιά επιρρήματα είναι : -τοπικά-τροπικά-ποσοτικά-χρονικά

Μεγάλη ΠΡΟΣΟΧΗ στις **καταλήξεις**

4. Απαρέμφατα και μετοχές, σελ 131

-Μάθε ποιές είναι οι καταλήξεις των απαρεμφάτων και των μετοχών των βαρύτονων ρημάτων στη μέση φωνή

-Διάβασε προσεκτικά τις παρατηρήσεις του βιβλίου γι'αυτά, σελ 131, 132

5. Να ξέρεις καλά πότε έχουμε περίπτωση: -ταυτοπροσωπίας -ετεροπροσωπίας, σελ 132

Να ξέρεις καλά πότε μία μετοχή είναι : -συνημμένη -απόλυτη, σελ 132

6. Τις ασκήσεις 2, σελ 128 2, σελ 130 2, 4, 5 και 6, σελ 132

***SOS**-οι καταλήξεις των απαρεμφάτων και των μετοχών των βαρύτονων ρημάτων, στη μέση φωνή

-το υποκείμενο του απαρεμφάτου (ταυτοπροσωπία, ετεροπροσωπία)

-το υποκείμενο της μετοχής (συνημμένη, απόλυτη)

ΕΝΟΤΗΤΑ 18^η

1. Μετάφραση και κατανόηση κειμένου, σελ 134 (Η ειλικρίνεια ανταμείβεται)

-Απάντηση στις ερωτήσεις 2, 3, 4 και 5, σελ 136

2. Μάθε τη σημασία των λέξεων: δικάσιμος, δικαστικός, δικαστήριο, δικαίωμα, δικογραφία, δικαιοδοσία, άδίκημα, άντιδικῶ, καταδικάζω, έκδικάζω, προδικάζω, υπόδικος, φυγόδικος, εξώδικος, δικαιούχος, τελεσίδικος (Λεξιλογικός Πίνακας)

3. Τις ασκήσεις 3 και 4, σελ 137

Τις επαναληπτικές ασκήσεις 2, σελ 137 1, 2, 3 και 4, σελ 138

6, 7, 9, 11 και 12, σελ 139 13, 14 και 15, σελ 140

SOS Οι μαθητές είναι υποχρεωμένοι να αναγνωρίζουν μέσα στο κείμενο το Ρήμα, το Υποκείμενο, το Αντικείμενο, το Κατηγορούμενο, να καταλαβαίνουν πότε υπάρχει ταυτοπροσωπία και πότε ετεροπροσωπία και αν μια Μετοχή είναι Συνημμένη ή Απόλυτη!

1^ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Δώστε τη μετάφραση ή τη σημασία των παρακάτω φράσεων :

- α. Τά παιδιά παίζει β. Νοῦς ὑγιής ἐν σώματι ὑγιεῖ γ. εὖ ἀγωνίζεσθαι
δ. γνῶθι σαυτόν ε. ἀπό μηχανῆς θεός

2. Να τονίσετε τις παρακάτω λέξεις και να δικαιολογήσετε τον τονισμό τους :

πολεως, καλον, ανθρωπος, νησον, ουρανος, δωρον, μητηρ, πεμπω, στρατηγος

3. Να κατατάξετε τα παρακάτω παράγωγα ουσιαστικά της ν.ε στην κατηγορία στην οποία ανήκουν. Στη συνέχεια να γράψετε την πρωτότυπη λέξη από την οποία παράγονται τα ουσιαστικά αυτά :

πλανητάριο, σφαιρίδιο, γλωσσάριο, λιμεναρχείο, περιστερέωνας, ογκίδιο, κοιτώνας.

4. Να κλίνεται και στους δύο αριθμούς τα παρακάτω ουσιαστικά :

ὁ νεανίας, ὁ στρατιώτης, ἡ νῆσος, ἡ τράπεζα, τὸ μυστήριον.

5. Να συμπληρώσετε στις παρακάτω προτάσεις τον τύπο της προσωπικής αντωνυμίας που ζητείται στην παρένθεση, καθώς επίσης και τον σωστό τύπο του ρήματος εἰμί.

α.		ἡ ἀρχή καί τὸ τέλος	(ἀ'ενικό)
β.		προγόνων ἀγαθῶν	(ἀ'πληθυντικό)
γ.		σύμμαχοι	(β'πληθυντικό)
δ.		δίκαιος	(β'ενικό)
ε.	θνητοί		(γ'πληθυντικό)
στ. Ἡ πόλις		ἀρχαιοτάτη	(γενική, ἀ' πληθυντικού)

6. Να μεταφέρεται τα παρακάτω επίθετα στα υπόλοιπα γένη, διατηρώντας τον αριθμό και την πτώση :

αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
τούς σοφούς
.....	τοῖς δικαίοις
.....	ἡ ἄφθονος
οἱ τιμωροί
.....	τοῦ ἐνδόξου
ὁ ἀθάνατος
.....	τὴν ἀξιόμαχον
.....	τῷ ἀγόνῳ

7. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο οριστικής παραταπκού του ρ. εἰμί, καθώς επίσης και με τον σωστό τύπο της δεικτικής αντωνυμίας, οὗτος, αὕτη, τοῦτο.

- α. Ὁ δοῦλος βοηθός τοῦ κυρίου τούτου.
β. Οἱ τόποι χθαμαλοί
γ. Ὁ δὲ τρόπος τῆς ὀρχήσεως
δ. ἡ ψῆφος τοῦ δικαστοῦ
ε. Τά παιδιά ἀγαθὰ

8. Να συμπληρώσετε οριζοντίως τους αντίστοιχους τύπους των άλλων χρόνων των παρακάτω ρημάτων :

ενεστώτας	πρτ.	μέλλ.	αόρ.	πρκ.	υπερσ.
γυμνάζεις
.....	ἐπίστευσαν
.....	ἐσκεύαζε
.....	διαπράξομεν
.....	κεκηρύχαμεν
.....	ἐτεθύκετε

2^ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Να γράψετε π δηλώνουν τα παρακάτω ουσιαστικά και επίθετα:

κτίσις	κτίστης	βῆμα	βάθρον
ξύλινος	ἠθικός	σθεναρός	μεσημβρία

2. Στις παρακάτω προτάσεις να εντοπίσετε τα υποκείμενα, τα αντικείμενα και τα κατηγορούμενα, όπου αυτά υπάρχουν:

- α. Σύ ἀνυπόδητος καί ἀχίτων εἶ.
- β. Ἀλέξανδρος ἐθήρευεν ἐλάφους ἐν τῷ ὄρει.
- γ. Ὁ στρατηγός τήν ἐλληνικήν δύναμιν ἤθροιζεν.
- δ. Οἱ Καππαδοκαί ὑπό Ἑλλήνων Σύριοι ὀνομάζονται.
- ε. Οἱ δικάσταί ἐθαύμασαν τήν σοφίαν τοῦ νομαθέτου.
- στ. Ὁ πόλεμος πολλῶν αἴτιος κακῶν γεγένηται.
- ζ. Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος.
- η. Σωκράτης διδάσκει τήν ἀρετήν.
- θ. Ἡ πόλις ἡμῶν ἐνδοξος ἐγένετο.
- ι. Ἀθηναῖοι ἐξέλεξαν Ἀλκιβιάδην στρατηγόν.

3. Να κλίνετε και στους δύο αριθμούς τα παρακάτω ουσιαστικά:

ἡ πόλις, ὁ βασιλεύς, τό κτῆμα, ὁ γέρων, ὁ ἰμάς.

4. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως προς τους ὁρους τους:

- α. Οὗτοι εἰσὶ πονηροί.
- β. Γέρων ἀγρούς καί ἀμπέλους εἶχε.
- γ. Οἱ Φελλόποδες εὖχονται ὑμῖν εὐπλοίαν.
- δ. Μηδέν ἄγαν.
- ε. Οἱ στρατιῶται διέβαινον ἐκ τῆς Θράκης εἰς τήν Ἀσίαν.
- στ. Σοφόν τό ἄσαφές.
- ζ. Οἱ Ἕλληνες φρουροῦσι τὰς πύλας.
- η. Οὗτος ἐθαύμαζε τήν ἀρετήν τῶν προγόνων.

5. Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα δίνοντας το σωστό τύπο των απαρεμφάτων και των μετοχών:

- α. απαρ. μελλ. του ρήματος λύω
- β. απαρ. αορ. του ρήματος πράττω
- γ. απαρ. πρκ. του ρήματος γράφω
- δ. ονομ. ενικ. θηλ. της μτχ. πρκ. του ρήματος κόπτω
- ε. ονομ. ενικ. αρσ. της μτχ. ενεστ. του ρήματος ρίπτω
- στ. γεν. ενικ. θηλ. της μτχ. αορ. του ρήματος πείθω
- ζ. απαρ. ενεστ. του ρήματος ἀναπαύομαι
- η. απαρ. πρκ. του ρήματος ἀφανίζομαι
- θ. αιτιατ. ενικ. της μτχ. αορ. του ρήματος ἀκούω
- ι. αιτιατ. πληθ. της μτχ. ενεστ. του ρήματος ψεύδομαι.

6. Να τοποθετήσετε τους ρηματικούς τύπους στη σωστή στήλη και να συμπληρώσετε τους υπόλοιπους χρόνους τους:

ἐκδιώκεται,	κατεκοπτόμεθα,	ἐκπαιδεύσεσθε,	ἐλογίσω		
ενεστ	πρτ.	μέλλ.	αόρ.	πρκ.	υπερσ.

7. Στις παρακάτω προτάσεις να εντοπίσεις τα απαρέμφατα, να βρεις το είδος τους, να γράψεις σε ποιές από αυτές έχουμε ταυτοπροσωπία και σε ποιές ετεροπροσωπία και να δικαιολογήσεις την απάντησή σου :

- α. Μένων ἐβούλετο πλουτεῖν.
- β. Βοιωτοί ἀπειλοῦσιν εἰσβαλεῖν εἰς τήν Ἀττικήν.
- γ. Σωκράτης ἡγεῖτο θεοὺς καλοὺς εἶναι.
- δ. Οἱ στρατιῶται ἠῦχοντο αὐτόν εὐτυχῆσαι.
- ε. Οἱ νέοι συγγνώμης ἀξιοῦνται τυγχάνειν.
- στ. Γινώσκω αὐτόν εἶναι καλόν ἄνδρα.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ 1^ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. α. **Τά παιδιά παίζει** = τα παιδιά παίζουν. Έκφραση που αναφέρεται σε όσους δε συμπεριφέρονται σοβαρά και ανάλογα με την ηλικία τους.
- β. **Νοῦς ὑγίης ἐν σώματι ὑγιῖ** = νους υγιής μπερὶ να υπάρχει σε υγιές σώμα.
- γ. **Εὖ ἀγωνίζεσθαι** = να προσπαθεῖ να αγωνίζεται/να μάχεται κανείς γενναία.
- δ. **Γνῶθι σαυτὸν** = γνώρισε τον εαυτό σου.
- ε. **Ἀπὸ μηχανῆς θεός** = φράση που προέρχεται από το αρχαίο θέατρο. Είναι ο θεός που παρουσιαζόταν από ψηλά με ειδικό μηχανήμα και έδινε έτσι λύση στο δράμα. Σήμερα με την έκφραση, εννοούμε την απρόσμενη εμφάνιση κάποιου, που με την παρουσία του δίνει λύση σε μία δύσκολη περίσταση.

2. **πόλεως** - τονίζεται στο **ο** και παίρνει οξεία, γιατί τα βραχύχρονα φωνήεντα παίρνουν πάντοτε οξεία.
- καλόν** - τονίζεται στο **ο** και παίρνει οξεία, γιατί τα βραχύχρονα φωνήεντα παίρνουν πάντοτε οξεία.
- ἄνθρωπος** - τονίζεται στην προπαραλήγουσα, η λήγουσα είναι βραχύχρονη και παίρνει οξεία, γιατί η προπαραλήγουσα δεν παίρνει ποτέ περισπωμένη.
- νῆσον** - τονίζεται στο **η** και παίρνει περισπωμένη, γιατί το μακρόχρονο **η** βρίσκεται μπροστά από το βραχύχρονο **ο**.
- οὐρανός** - τονίζεται στο **ο** και παίρνει οξεία, γιατί τα βραχύχρονα φωνήεντα παίρνουν πάντοτε οξεία.
- δῶρον** - τονίζεται στο **ω** και παίρνει περισπωμένη, γιατί το μακρόχρονο **ω** βρίσκεται πριν από το βραχύχρονο **ο**.
- μήτηρ** - τονίζεται στη **η** και παίρνει οξεία, γιατί το μακρόχρονο φωνήεν που συναντάται πριν από μακρόχρονο φωνήεν, παίρνει οξεία.
- πέμπω** - τονίζεται στο **ε** και παίρνει οξεία, γιατί τα βραχύχρονα φωνήεντα τονίζονται πάντοτε με οξεία.
- στρατηγός** - τονίζεται στο **ο** και παίρνει οξεία, γιατί τα βραχέα φωνήεντα παίρνουν πάντοτε οξεία.

3. **πλανητάριο** - υποκοριστικό < πλανήτης
- σφαιρίδιο** - υποκοριστικό < σφαίρα
- γλωσσάριο** - υποκοριστικό < γλώσσα
- λιμεναρχείο** - τοπικό < λιμενάρχης
- περιστερεώνας** - περιεκτικό < περιστέρι
- ογκίδιο** - υποκοριστικό < όγκος
- κοιτώνας** - περιεκτικό < κοιτή

- 4.
	ενικός	πληθυντικός
ον.	ὁ νεανίας	οἱ νεανίαι
γεν.	τοῦ νεανίου	τῶν νεανιῶν
δοτ.	τῷ νεανίᾳ	τοῖς νεανίαις
αιτ.	τόν νεανίαν	τούς νεανίας
κλ.	ὦ νεανία	ὦ νεανίαι
ον.	ὁ στρατιώτης	οἱ στρατιῶται
γεν.	τοῦ στρατιώτου	τῶν στρατιωτῶν
δοτ.	τῷ στρατιώτῃ	τοῖς στρατιώταις
αιτ.	τόν στρατιώτην	τούς στρατιώτας
κλ.	ὦ στρατιῶτα	ὦ στρατιῶται
ον.	ἡ νῆσος	αἱ νῆσοι
γεν.	τῆς νήσου	τῶν νήσων
δοτ.	τῇ νήσῳ	ταῖς νήσοις
αιτ.	τήν νῆσον	τάς νήσους
κλ.	ὦ νῆσε	ὦ νῆσοι

ον.	ἡ τράπεζα	αἱ τράπεζαι
γεν.	τῆς τραπέζης	τῶν τραπέζων
δοτ.	τῇ τραπέζῃ	ταῖς τραπέζαις
αιτ.	τὴν τράπεζαν	τάς τραπέζας
κλ.	ὦ τράπεζα	ὦ τράπεζαι

ον.	τὸ μυστήριον	τὰ μυστήρια
γεν.	τοῦ μυστηρίου	τῶν μυστηρίων
δοτ.	τῷ μυστηρίῳ	τοῖς μυστηρίοις
αιτ.	τὸ μυστήριον	τὰ μυστήρια
κλ.	ὦ μυστήριον	ὦ μυστήρια

5. α. ἐγώ, εἰμί
β. ἡμεῖς, ἐσμέν
γ. ὑμεῖς, ἐστέ
δ. σύ εἶ
ε. οὗτοι, εἰσί(ν)
στ. ἡμῶν, ἐστί

6.	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
	τούς σοφούς	τάς σοφάς	τά σοφά
	τοῖς δικαίοις	ταῖς δικαίαις	τοῖς δικαίαις
	ὁ ἄφθονος	ἡ ἄφθονος	τὸ ἄφθονον
	οἱ τιμωροί	αἱ τιμωροί	τά τιμωρά
	τοῦ ἐνδόξου	τῆς ἐνδόξου	τοῦ ἐνδόξου

7. α. οὗτος, ἦν
β. οὗτοι, ἦσαν
γ. οὗτος, ἦν
δ. αὕτη, ἦν
ε. ταῦτα, ἦσαν

8.	ενεστώτας	παρ.ατ.	μέλλ.	αόρ.	πρκ.	υπερσ.
	γυμνάζεις	ἐγύμναζες	γυμνάσεις	ἐγύμνασας	γεγύμνακας	ἐγεγυμνάκεις
	πιστεύουσι(ν)	ἐπίστευον	πιστεύσουσι(ν)	ἐπίστευσαν	πεπιστεύκασι(ν)	ἐπεπιστεύκεσαν
	σκευάζει	ἐσκεύαζε	σκευάσει	ἐσκεύασε	ἐσκεύακε	ἐσκευάκει
	διαπράττομεν	διεπράττομεν	διαπράξομεν	διεπράξαμεν	διαπεπράχαμεν	διεπεπράχεμεν
	κηρύττομεν	ἐκηρύττομεν	κηρύξομεν	ἐκηρύξαμεν	κεκηρύχαμεν	ἐκεκηρύχεμεν
	θύετε	ἐθύετε	θύσετε	ἐθύσατε	τεθύκατε	ἐτεθύκατε

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ 2^ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. κτίσις - ενέργεια, κατάσταση
κτίστης - πρόσωπο που ενεργεί
βῆμα - αποτέλεσμα ενέργειας
βάθρον - τόπος
ξύλινος - ύλη ή χρώμα
ἠθικός - αυτός που ανήκει σε εκείνο που δηλώνει πρωτότυπη λέξη ή έχει σχέση με αυτό

2. α. υποκ : σύ, κατηγ : ανυπόδητος, ἀχίτων
β. υποκ : Ἀλέξανδρος, αντικ : ἐλάφους
γ. υποκ : ὁ στρατηγός, αντικ : ἤθροιζεν
δ. υποκ : οἱ Καππαδόκαι, κατηγ : Σύριοι
ε. υποκ : οἱ δικασταί, αντικ : τήν σοφίαν
στ. υποκ : ὁ πόλεμος, κατηγ : αἷτιος
ζ. υποκ : ὁ νεανίσκος, αντικ : αὐτῷ
η. υποκ : Σωκράτης, αντικ : τήν ἀρετήν
θ. υποκ : ἡ πόλις, κατηγ : ἔνδοξος
ι. υποκ : Ἀθηναῖοι, αντικ : Ἀλκιβιάδην, κατηγ : στρατηγόν

3.	ενικός	πληθυντικός
ον.	ἡ πόλις	αἱ πόλεις
γεν.	τῆς πόλεως	τῶν πόλεων
δοτ.	τῇ πόλει	ταῖς πόλεσι(ν)
αιτ.	τήν πόλιν	τάς πόλεις
κλ.	ὦ πόλι	ὦ πόλεις
ον.	ὁ βασιλεὺς	οἱ βασιλεῖς
γεν.	τοῦ βασιλέως	τῶν βασιλέων
δοτ.	τῷ βασιλεῖ	τοῖς βασιλεῦσι(ν)
αιτ.	τόν βασιλέα	τούς βασιλέας
κλ.	ὦ βασιλεῦ	ὦ βασιλεῖς
ον.	τό κτήμα	τά κτήματα
γεν.	τοῦ κτήματος	τῶν κτημάτων
δοτ.	τῷ κτήματι	τοῖς κτήμασι
αιτ.	τό κτῆμα	τά κτήματα
κλ.	ὦ κτῆμα	ὦ κτήματα
ον.	ὁ γέρων	οἱ γέροντες
γεν.	τοῦ γέροντος	τῶν γερόντων
δοτ.	τῷ γέροντι	τοῖς γέρουσι
αιτ.	τόν γέροντα	τούς γέροντας
κλ.	ὦ γέρον	ὦ γέροντες
ον.	ὁ ἰμάς	οἱ ἱμάντες
γεν.	τοῦ ἱμάντος	τῶν ἱμάντων
δοτ.	τῷ ἱμάντι	τοῖς ἱμᾶσι
αιτ.	τόν ἱμάντα	τούς ἱμάντας
κλ.	ὦ ἰμάς	ὦ ἱμάντες

4. α. απλή
β. σύνθετη
γ. σύνθετη
δ. ελλειπτική
ε. επαυξημένη
στ.ελλειπτική
ζ. απλή
η. επαυξημένη

5. α. λύνει ζ. αναπαύεσθαι
β. πρᾶξαι η. ἠφανίσθαι
γ. γεγραφέναι θ. ἀκούσαντα
δ. κεκοφυῖα ι. ψευδομένους
ε. ῥίπτοντος
στ.πείσας

6. ενεστ.	παρ.ατ.	μέλλ.	αόρ.	πρκ.	υπερσ.
ἐκδίδωκεται	ἐξεδίδωκετο	ἐκδιδώξεται	ἐξεδίδωξατο	ἐκδεδίδωκεται	ἐξεδεδίδωκετο
κατακοπτόμεθα	κατεκοπτόμεθα	κατακοπόμεθα	κατεκοπόμεθα	κατακεκόμμεθα	κατεκεκόμμεθα
ἐκπαιδεύεσθε	ἐξεπαιδεύεσθε	ἐκπαιδεύσεσθε	ἐξεπαιδεύσασθε	ἐκπεπαίδευσθε	ἐξεπεπαίδευσθε
λογίζη	ἐλογίζου	λογίση	ἐλογίσω	λελόγισαι	ἐλελόγισο

7. α. τελικό απαρέμφατο - ταυτοπροσωπία, γιατί το υποκείμενο του απαρεμφάτου **πλουτεῖν** , είναι το ίδιο με το υποκείμενο του ρήματος **ἐβούλετο** (Μένων)
β. ειδικό απαρέμφατο - ταυτοπροσωπία, γιατί το υποκείμενο του απαρεμφάτου **εἰσβαλεῖν** , είναι το ίδιο με το υποκείμενο του ρήματος **ἀπειλοῦσιν** (Βοιωτοί)
γ. ειδικό απαρέμφατο - ετεροπροσωπία, γιατί το υποκείμενο του απαρεμφάτου **εἶναι** , είναι η λέξη **θεούς**, ενώ το υποκείμενο του ρήματος **ἠγεῖτο** , είναι ο **Σωκράτης**
δ. τελικό απαρέμφατο - ετεροπροσωπία, γιατί το υποκείμενο του απαρεμφάτου **εὐτυχῆσαι** , είναι η αντωνυμία **αὐτόν**, ενώ το υποκείμενο του ρήματος **ἠϋχοντο** , είναι **οἱ στρατιῶται**
ε. τελικό απαρέμφατο - ταυτοπροσωπία, γιατί το υποκείμενο του απαρεμφάτου **τυγχάνειν** , είναι το ίδιο με το υποκείμενο του ρήματος **ἀξιοῦνται** (οἱ νέοι)
στ. ειδικό απαρέμφατο - ετεροπροσωπία, γιατί το υποκείμενο του απαρεμφάτου **εἶναι** , είναι το **αὐτόν**, ενώ το υποκείμενο του ρήματος **γινώσκω** είναι το **ἐγώ** (ενν.)